

15 Februarie 2026: Ds Jaco Strydom

Hierdie erediens-preek val saam met die begin van die lydingstyd (Lent) en fokus op Lukas 4 se verhaal van Jesus wat vir veertig dae in die woestyn vas, bid en versoek word, en gebruik dit as 'n geestelike uitnodiging om self die “woestynpad” met God te loop.

Skrifgedeelte en konteks

Ds Jaco verduidelik dat baie kerke wêreldwyd die begin van Lent merk met die teks oor Jesus se tyd in die woestyn, en hy kies Lukas se weergawe omdat dit die konteks en betekenis besonders helder uitlig. Lukas 4 word gelees as die verhaal waar Jesus, vol van die Heilige Gees, ná sy doop in die Jordaan deur die Gees die woestyn ingelei word, waar Hy veertig dae lank niks eet nie en deur die duiwel versoek word. Hierdie verhaal word verbind met Israel se veertig jaar in die woestyn ná die Uittog uit Egipte en met Adam in die tuin van Eden, sodat Jesus as die “tweede Adam” en nuwe begin vir die mensdom geteken word.

Vader Maximus en die “woestyn-roeping”

As illustrasie vertel Ds Jaco 'n lang, aangrypende verhaal oor Vader Maximus El Anthony, 'n koptiese priester wat in 'n klooster in die Egiptiese woestyn gaan woon het. Maximus, oorspronklik 'n ingenieursstudent in Kaïro, word diep geraak deur die vrede van 'n sterwende “heilige man” en besluit om teen sy ouers se wil die klooster in die woestyn op te soek om sy lewe volkome aan God te wy. Hy klim een nag by die venster uit, stap alleen deur die woestyn, slaap onder die sterre met 'n kruis in die sand as beskerming, en wanneer hy die klooster uiteindelik sien, gooi hy sy laaste geld in die sand in die vorm van 'n kruis en vra, as eerste versoek, vir 'n skêr om sy sandale stukkend te sny sodat hy nie kan terugdraai nie.

Ds Jaco wys hoe Maximus se “afstap” woestyn toe nie 'n vlug uit die wêreld was nie, maar die begin van 'n vrugbare lewe: hy beveg onreg teen meisies se onderwys, help groot landbouprojekte aan die gang kry en word 'n wêreldkenner in kunsrestourasie. Die belangrike punt is dat die stap deur die woestyn self, die alleenheid, blootstelling en ongemak – vormend en suiwerend was; dieselfde argetipe sien ons in baie stories, flieks en uiteindelik in die lewe van Jesus.

Woestyn as geestelike beeld

Die kern van die preek is dat die “woestyn” 'n kragtige beeld is vir tye en plekke van geestelike verdieping:

- Soms soek die woestyn ons op, lewenskrisisse, pyn, eensaamheid, verlies – waar jy voel jy is blootgestel, dors en weerloos.
- Soms moet ons die woestyn self opsoek, doelbewuste keuses om gemak, afleiding en oppervlakkigheid af te lê en onself in weerlose afhanklikheid voor God te stel.

Hy verwys na Kierkegaard se insig dat baie mense se lewens net deur twee kragte gedryf word: die vermyding van pyn en die najaag van plesier. Die mense wat ware sin vind, is dié wat deur iets groter gedryf word en bereid is om soms in die rigting van pyn, ongemak en opoffering te stap omdat dit geestelik die moeite werd is; dit sien ons duidelik in Jesus se weg na Getsemane en die kruis.

Afstap in plaas van “opgaan”

Ds Jaco konfronteer die tipiese kultuur van “opgaan in die lewe”: beter kar, beter huis, meer sukses, meer status, waarmee ons mekaar en onself meet. Jesus leer egter dat die plek van werklike geestelike groei dikwels ontdek word wanneer jy bereid is om “af te gaan”: laer, dieper, nader aan die geringes, melaatses, sondaars en weerloses, en self weerloos voor God. Hy haal C.G. Jung aan: “The modern man can't see God because he doesn't look low enough” en wys hoe die godsdienstige leiers van Jesus se tyd God mis omdat hulle nie laag genoeg kyk nie.

Jesus word gevind “laag”: tussen gewone vissers, by partytjies van sondaars, tussen siekes en uitgeworpenes, en ook alleen in die woestyn. Daarom is “afstap”, dieper gaan, laer kyk, nader aan jou eie broosheid en aan ander se gebrokenheid, deel van die pad na geestelike volwassenheid.

Dieper kyk: van oppervlak na kern

’n Groot tema in die preek is Jesus se drang om dieper as die oppervlak te gaan. Ds Jaco beskryf hoe mense tevrede raak met godsdienstige “oppervlak-dinge”: ek het darem geoffer, ek het darem die regte dinge gedoen, ek ken die regte antwoorde en clichés, maar daar is min rou, eerstehandse worsteling met God. Jesus, daarenteen:

- Ontbloot die dieper dore van die Samaritaanse vrou by die put, nie net die fisiese dore nie, maar ’n existensiële dore wat Hy alleen kan les.
- Leer ons om die “balk in ons eie oog” raak te sien in plaas van net die splinter in ander se oë.
- Nooi ons om te vra wat agter ons begeertes sit: watter dieper behoeftes, vrees, seer of verlange lê onder ons oppervlakkige drange.

Die woestyn (letterlik en figuurlik) dwing jou om daardie dieper vrae in die gesig te staar, omdat daar bitter min afleidings is en jy uiteindelik met jouself, jou donkerte en God gekonfronteer word.

Vier voordele van die “woestyn”

Hy beskryf vier geestelike voordele van die woestyn:

1) Min afleidings:

- a) Blaise Pascal se opmerking word aangehaal: ons spandeer die meeste van ons lewe met “diversions”, afleidings en tydverdryf.
- b) Die woestyn neem die “goedjies” weg wat jou aandag steel: fone, skerms, konstante stimulasie en oppervlakkige vermaak.
- c) Sonder daardie afleidings begin die werklike vrae opkom: Wat is die doel van my lewe? Wat is my diepste begeertes? Wat lê agter my begeertes?

2) Eensaamheid en selfkonfrontasie:

- a) In die woestyn is jy alleen en stadig word jy gedwing om jou eintlike self en jou diepste vrese, begeertes, versoekings en hartseer in die oë te kyk.
 - b) Ds Jaco gebruik sy eie ervaring van alleen roei op die Oranjerivier as metafoor: sonder musiek, internet of mense begin 'n mens eers "afgaan van jou kop" en dan, mettertyd, bid, hardop met jouself praat en uiteindelik sien hoe sekere waarhede en selfinsigte na die oppervlakte kom.
- 3) **Stadiger tempo en die lang pad**
- a) Die woestyn is 'n plek waar niks vinnig gebeur nie; stap is stadig, dae is lank, en jy kan nie "haas" nie.
 - b) Hy kontrasteer dit met ons tyd van kitsantwoorde, kitsoplossings en selfs kits-kennis (selfs met AI) en haal die gedagte aan: as jy naby wil gaan, gaan vinnig; as jy diep en ver wil gaan, gaan stadig.
 - c) 'n Liedreël word aangehaal: "Don't rush your healing because darkness has its teachings", genesing en rypwording vra tyd, en die woestyn weier om kortpaaie toe te laat.
- 4) **Direkte konfrontasie met die bese**
- a) In die woestyn kom Jesus direk in botsing met die duiwel; die enigste manier om sommige vorme van kwaad te oorwin, is deur dit in die oë te kyk.
 - b) Dieselfde geld vir ons innerlike duisternis: die woestyn bring ons by plekke waar ons nie meer kan ontvlug of versuiker nie, maar moet kyk na ons versoekings, ons magsdrange, ons vrees vir tekort en ons behoefte om God te "toets" of te manipuleer.

Die drie versoekings van Jesus

Ds Jaco gaan dan deeglik deur die drie versoekings in Lukas 4 en trek pastorale lyne na ons eie lewens.

1) Maak klip in brood:

- a) Jesus is honger ná veertig dae se vas, en die duiwel verlei Hom om sy krag vir onmiddellike selfverligting te gebruik.
- b) Jesus antwoord met Deuteronomium: "'n Mens leef nie net van brood nie, maar van elke woord wat uit die mond van God kom" en verwys daarmee terug na Israel se klagtes in die woestyn oor kos en dors.
- c) Die les: ons groot versoeking is kortpaaie en onmiddellike bevrediging, geestelik, finansiële, emosioneel, en ongeduld wanneer God nie vinnig genoeg reageer nie. Jesus weier om te "kroek": Hy gebruik nie wonderwerke vir selfvoordeel nie en leef die pad van volle menswees, sodat Hy ons werklik kan verstaan in ons honger, seer en verlatenheid.

2) Mag en majesteit oor al die koninkryke:

- a) Die duiwel bied Jesus alle mag en majesteit van die wêreld aan as Hy net sal buig en aanbid.
- b) Hierdie versoeking raak die menslike verlange na status, beheer en oorheersing, die kortpad na 'n "suksesvolle" Messias wat regeer sonder kruis en lyding.
- c) Jesus antwoord dat net God aanbid en gedien mag word, en wys daarmee dat God se koninkryk nie gebou word op brute mag en beheer nie, maar op gehoorsaamheid en selfprysge liefde.

3) Spring van die tempel af

- Die duiwel haal selfs Skrif aan en verlei Jesus om God te toets deur Hom te dwing tot 'n dramatiese wonder, sodat engele Hom moet beskerm.
- Jesus antwoord dat 'n mens die Here jou God nie op die proef mag stel nie.
- Die onderliggende versoeking is die drang om God te manipuleer, Hom te dwing om te bewys dat Hy daar is, of om geloof te baseer op spektakel en sensasie in plaas van stille vertrou.

In al drie versoekings kies Jesus die lang, stadige, lydende pad van gehoorsaamheid en vertrou bo kortpaaie, spektakel en selfgerigte voordeel.

Praktiese uitnodiging aan die gemeente

Deur die preek roep Ds Jaco die gemeente om eerlik te vra: "Is ek vandag in 'n woestyn?" of "Roep die Here my om 'n woestyn op te soek?". Hy nooi hoorders om:

- Minder toe te gee aan afleidings en meer ruimte vir stilte, eensaamheid en gebed te maak, sodat dieper vrae en begeertes na die oppervlak kan kom.
- Nie net "op" te wil gaan in die lewe nie, maar bereid te wees om af te stap: eenvoudiger te leef, naby aan gebrokenes en weerloses, en eerliker oor eie seer en sonde.
- Stadiger te beweeg in hul geestelike pad, nie genesing, transformasie of antwoorde te haas nie, maar te vertrou dat God in die "stadige werk" van die woestyn teenwoordig is.
- Nie van God kortpaaie en spektakel te verwag nie, maar vertrou te oefen wat nie gebou is op kitsvervulling of dramatiese tekens nie.

Die sentrale boodskap is dat die woestyn, hoe ongemaklik ook al, 'n plek van verdieping, suiwering en vryword word wanneer ons saam met Jesus daar instap: weg van oppervlakkige plesier en pynvermyding, na 'n lewe waar God se woord, wil en teenwoordigheid dieper as brood, mag en vertoon weeg.

Oordenkingsvrae

Oor die "woestyn" in jou lewe

- As jy eerlik is: Voel enige deel van jou lewe op die oomblik soos 'n woestyn – droog, eensaam, ongemaklik of onseker? Beskryf dit kortliks.
- Dink jy is jy tans in 'n woestyn wat "jou opgesoek het", of is daar 'n woestyn wat jy eintlik self moet opsoek (stilte, eenvoud, aflegging van gemak)?
- Waar is daar tans te veel "diversions/distractions" (afleidings) in jou lewe – dinge wat jou keer om dieper vrae met God te deurwerk?

Dieper as die oppervlak

- Wat is een "oppervlak-storie" wat jy oor jouself of jou lewe vertel (bv. "ek is net baie besig", "dis maar hoe ek is"), wat dalk keer dat jy dieper kyk?
- As jy aan jou begeertes dink (sukses, sekuriteit, erkenning, gemak): Watter dieper behoefte sou daar onder een van hierdie begeertes kon lê?

- Is daar iets waarin jy voel jy net tweedehandse antwoorde het (ander se menings, boeke, preke), maar nog nie self eerlik met God oor geworstel het nie?

Drie versoekings: drie speëls

- Waar beleef jy die versoeking van “klip-in-brood”: om God se tyd te wil omseil, kortpaaie te vat, of kitsoplossings vir jou pyn te kry?
- Waar raak die versoeking van “mag en majesteit” aan jou lewe, die behoefte om te beheer, te oorheers, of goed te doen hoofsaaklik vir erkenning en status?
- Op watter maniere is jy geneig om God te “toets”, om Hom iets te moet bewys deur tekens, dramatiese ingryping of ’n spesifieke gevoel, voordat jy Hom vertrou?

Afstap en stadiger gaan

- Hoe lyk “afstap” prakties vir jou, watter klein, konkrete stap kan jy neem om laer, eenvoudiger of meer nederig te leef (bv. minder verbruik, meer dien, nader aan “onsigbare” mense)?
- Watter area van jou lewe probeer jy tans haas (genesing, verhouding, finansies, roeping)? Hoe kan jy daar doelbewus stadiger gaan en meer geduldig saam met God stap?
- As jy die komende week as ’n mini-“woestynweek” sou benader: Wat is een afleiding wat jy kan aflê, en een praktyk (stilte, gebed, Bybellees, stap) wat jy kan byvoeg?

Vertroue en gebed

- Wat in Jesus se hantering van die versoekings in Lukas 4 spreek jou die meeste aan, en hoekom resoneer dit nou spesifiek met jou situasie?
- As jy vandag net een sin in gebed wou sê wat opsom hoe jy voel in jou “woestyn”, wat sou daardie sin wees? Probeer dit hardop formuleer of neerskryf.
- Waar verlang jy daarna dat God jou “dieper as brood, mag en vertoon” sal ontmoet, en wat vra dit van jou om daar beskikbaar te wees?